

# Basisinformatie

Kunstenaar: Albert Neuhuys (1844–1914)

Titel: 'Moeder's vertelling'

Datering: 1874. De stijl van dit schilderij is romantisch van aard. Onder invloed van Jacob Maris ontwikkelde hij vanaf ongeveer 1876 een meer impressionistische stijl. Het interieur (tafel, schaalte, vloermat) en de kledingstijl van de vrouw (jasje, mutsje) komen zeer overeen met ten minste drie andere werken die ook in 1874 gemaakt zijn.

Techniek & materiaal: olieverf op linnen

Afmetingen: 49 × 64 cm

Signatuur: rechtsonder, 'Alb. Neuhuijs'

Achterzijde werk: op de achterzijde van het werk bevindt zich een met potlood geschreven tekst: "Schoongemaakt en verdoekt in 1939. B. van Bommel Amsterdam". Ook bevindt zich een etiket op de achterzijde van de lijst met de tekst: "1898 Regeeringsjubileum 1923. Tentoonstelling van Nederlandsche Beeldende Kunsten. Stedelijke Museum, Amsterdam".

Beschrijving scène: We zien een vrouw met een jongen in een donker interieur dat verlicht wordt vanaf de linkerkant. Het licht valt op een gedeelte van de vrouw en de jongen. Een aantal andere objecten waaronder de kat, het schaalte en de kan op tafel vangen ook nog wat licht op. De vrouw is vermoedelijk bezig met de reparatie van een kledingstuk. Er staat een garenklosje op tafel. De vrouw heeft relatief luxe kleding aan. Een mooi jasje van witte stof met daarop een gekleurd motief. Haar overrok is donkergroen van kleur en haar onderrok is blauwwit gestreept. Ze heeft makkelijke schoenen aan, te vergelijken met onze pantoffels of instappers. Het jongetje staat dicht bij zijn moeder. Wellicht om haar aandacht te trekken of uit nieuwsgierigheid over wat zij aan het doen is. De jongen heeft een touwtje in zijn hand met daaraan een soort speelgoed. Wellicht een speelgoedbeest waar hij mee aan het spelen was? Op de achtergrond zien we groene gordijnen die een bedstede verbergen en er hangen wat objecten aan de muur. Een kat doezelt onder de tafel.

## Onderzoeksverloop

De eerste stap in ons onderzoek konden we zetten dankzij het genoemde etiket op de achterkant van het schilderij. Dat verwijst naar de tentoonstelling '1898 Regeeringsjubileum 1923. Tentoonstelling van Nederlandsche Beeldende Kunsten. Stedelijke Museum, Amsterdam'. Deze tentoonstelling was georganiseerd ter ere van het regeringsjubileum van Koningin Wilhelmina.

De scans van de catalogus van de tentoonstelling ondersteunen de informatie op het etiket van het schilderij. Het is zeer aannemelijk dat nummer 307 in de catalogus verwijst naar het schilderij in ons bezit. Er wordt namelijk expliciet vermeld dat het om 'Moeder met jongen' gaat in plaats van 'Moeder met kind' of 'Moeder en kind'. Die titels lijken eerder naar een voorstelling van een moeder met een baby te verwijzen.

Uit de informatie in de catalogus kunnen we ook afleiden dat het schilderij in 1923 in bezit was van C.G. Vattier Kraane, die als bruikleengever vermeld staat. Hij was bovendien lid van de zogenaamde Regelings-Commissie. De Veilingcatalogus C.G. Vattier Kraane 1955 heeft ons op de verdere sporen van de eigendomsgeschiedenis en de tentoonstellingsgeschiedenis gebracht.

## Eigendomsgeschiedenis

| Datum van                   | Datum tot                   | Eigenaar                       | Titel                                               | Referentie                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------|-----------------------------|--------------------------------|-----------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1874                        | ?                           | Albert Neuhuys                 | 'Moeder's vertelling'                               |                                                                                                                                                                                                                            |
| 16 mei 1899 (of eerder)     | 8 augustus 1899 (of eerder) | J.J. Biesing, Den Haag?        | 'Moeder's vertelling'                               | <i>Haagsche Courant</i> , 16 mei 1899; <i>Dagblad van Zuid-Holland en 's-Gravenhage</i> , 31 mei 1899; <i>Het Nieuws van den Dag</i> , 1 juni 1899; <i>De Avondpost</i> , 27 juni 1899.                                    |
| 8 augustus 1899 (of eerder) | Niet later dan 1904         | A. Preyer, Amsterdam?          | 'Moeder's vertelling'                               | <i>Het Nieuws van den Dag</i> , 8 augustus 1899; overname kunsthandel Preyer door Komter in 1906 (archief RKD).                                                                                                            |
| 1904 (of eerder)            | 8 mei 1923 (veiling)        | E. van Essen, Amsterdam        | 'Racontez-moi une histoire'; 'Moeder's vertelling'. | Catalogus tentoonstelling Neuhuys, Rotterdamsche kunstkring, 1904; Catalogus eretentoonstelling Neuhuys, Arti et Amicitiae, Amsterdam 1914; Veilingcatalogus E. van Essen 1923; veilingcatalogus C.G. Vattier Kraane 1955. |
| 8 mei 1923 (veiling)        | 22-29 maart 1955 (veiling)  | C.G. Vattier Kraane, Amsterdam | 'Moeder met jongen'; 'Racontez-moi une histoire'.   | Catalogus tentoonstelling regeringsjubileum, Stedelijk Museum, Amsterdam 1923; Veilingcatalogus C.G. Vattier Kraane 1955.                                                                                                  |
| ?                           | Juli 2025                   | Inboedel uit Het Gooi          | ?                                                   | Persoonlijk contact PB1, 1 september 2025                                                                                                                                                                                  |
| Juli 2025                   | 6 augustus 2025             | PB1                            | 'Moeder en de kleine jongen'                        | Persoonlijk contact PB1, 6 augustus 2025                                                                                                                                                                                   |
| 6 augustus 2025             | -                           | PB2                            | 'Moeder's vertelling'                               | Aankoopbewijs PB2                                                                                                                                                                                                          |

# Tentoonstellingsgeschiedenis

| Datum van                   | Datum tot                   | Tentoonstelling                                                                                                    | Titel                       | Eigenaar      | Referentie                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------|-----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|---------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 16 mei 1899                 | 8 augustus 1899 (of eerder) | Kunsthandelaar J.J. Biesing, eerst in Diligentia aan Lange Voorhout, later aan de Molenstraat, Den Haag            | 'Moeder's vertelling'       | J.J. Biesing? | <i>Haagsche Courant</i> , 16 mei 1899; <i>Dagblad van Zuid-Holland en 's-Gravenhage</i> , 31 mei 1899; <i>Het Nieuws van den Dag</i> , 1 juni 1899; <i>De Avondpost</i> , 27 juni 1899.                                                      |
| 8 augustus 1899 (of eerder) | ?                           | Kunsthandelaar A. Preyer, vitrine van Pictura, Rokin 32, Amsterdam                                                 | 'Moeder's vertelling'       | A. Preyer?    | <i>Het Nieuws van den Dag</i> , 8 augustus 1899                                                                                                                                                                                              |
| 20 oktober 1904             | 27 november 1904            | Rotterdamsche Kunstkring, solotentoonstelling, Rotterdam                                                           | 'Moeder's vertelling'       | E. van Essen  | Solotentoonstelling Rotterdamsche Kunstkring 1904, Stadsarchief Rotterdam; <i>Rotterdams Nieuwsblad</i> , 21 oktober 1904; <i>Algemeen Handelsblad</i> , 5 november 1904; Catalogus tentoonstelling Neuhuys, Rotterdamsche kunstkring, 1904. |
| 10 september 1910           | 15 oktober 1910             | Tentoonstelling van schilderijen en aquarellen uit de verzamelingen van bestuursleden, Stedelijk Museum, Amsterdam | 'Moeder's vertelling'       | E. van Essen  | <i>De Maasbode</i> , 10 september 1910; <i>Het Vaderland</i> , 16 september 1910.                                                                                                                                                            |
| Mei 1914                    | Juni 1914                   | 'Eerententoonstelling Albert Neuhuys', Arti et Amicitiae, Amsterdam                                                | 'Moeder's vertelling'       | E. van Essen  | Catalogus eretentoonstelling Neuhuys, Arti et Amicitiae, Amsterdam 1914                                                                                                                                                                      |
| 1915                        | 1922                        | Tentoongesteld in het Stedelijk Museum, als                                                                        | 'Racontez-moi une histoire' | E. van Essen  | Veilingcatalogus E. van Essen 1923; Veilingcatalogus                                                                                                                                                                                         |

|                        |                         |                                                                                                                                   |                           |                           |                                        |
|------------------------|-------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|---------------------------|----------------------------------------|
|                        |                         | collectie E. van<br>Essen, Amsterdam                                                                                              |                           |                           | C.G. Vattier Kraane<br>1955.           |
| 3<br>september<br>1923 | 30<br>september<br>1923 | Tentoonstelling van<br>Nederlandsche<br>beeldende kunsten<br>(Regeeringsjubileum<br>1898-1923),<br>Stedelijk Museum,<br>Amsterdam | ‘Moeder<br>met<br>jongen’ | C.G.<br>Vattier<br>Kraane | Catalogus<br>regeringsjubileum<br>1923 |

# Literatuurverwijzingen

## Boeken

- Martin, W., *Albert Neuhuys, zijn leven en zijn kunst*, Amsterdam 1915.

## Kranten en tijdschriften

- *Elsevier's Geïllustreerd Maandschrift*, jaargang 2, deel III, 1892
- *Haagsche Courant*, 16 mei 1899
- *Dagblad van Zuid-Holland en 's-Gravenhage*, 31 mei 1899
- *Het Nieuws van den Dag*, 1 juni 1899
- *De Avondpost*, 27 juni 1899.
- *Het Nieuws van den Dag*, 8 augustus 1899
- *Rotterdams Nieuwsblad*, 21 oktober 1904
- *Algemeen Handelsblad*, 5 november 1904
- *De Maasbode*, 10 september 1910
- *Het Vaderland*, 16 september 1910

## Veilingcatalogi

- *Veilingcatalogus E. van Essen*, 8 mei 1923, Frederik Muller & Cie
- *Veilingcatalogus C.G. Vattier Kraane*, 22 t/m 29 maart 1955, Frederik Muller & Cie

## Tentoonstellingscatalogi

- *Catalogus eretentoonstelling Neuhuys, Arti et Amicitiae*, Amsterdam, 1914
- *Catalogus tentoonstelling van Nederlandsche beeldende kunsten regeringsjubileum 1898-1923*, Stedelijk Museum Amsterdam, 1923
- *Catalogus tentoonstelling Neuhuys*, Rotterdamsche kunstkring, 1904